

UBND THỊ XÃ AYUN PA
TRUNG TÂM
DỊCH VỤ NÔNG NGHIỆP

Số: 08.../HD-TTDVNN

V/v hướng dẫn công tác phòng, chống bệnh Viêm da nỗi cục trâu, bò trên địa bàn thị xã.

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Ayun Pa, ngày 12 tháng 5 năm 2022

Kính gửi: Ủy ban Nhân dân xã, phường

Trên cơ sở báo cáo số 83/BC-UBND ngày 06/5/2022 của Uỷ ban nhân dân phường Sông Bờ báo cáo về trường hợp bò bị nghi bệnh viêm da nỗi cục trên địa bàn.

Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp tiếp tục Hướng dẫn công tác phòng, chống bệnh Viêm da nỗi cục trâu, bò trên địa bàn thị xã cụ thể như sau:

1. Nguyên nhân, bệnh tích và cách phòng, chống bệnh Viêm da nỗi cục trâu, bò

Bệnh viêm da nỗi cục còn được gọi là bệnh Da sần, là bệnh truyền nhiễm do một loại vi rút (Lumpy Skin Disease Virus-LSDV) gây ra trên trâu, bò thuộc họ Poxviridae, chi Capripoxvirus, cùng chi với vi rút gây bệnh Đậu trên dê, cừu. Bò sữa, bò đang tiết sữa, bò non, bê con có biến chứng nặng hơn bò thịt trưởng thành.

1.1. Đặc điểm của vi rút gây bệnh

Vi rút có thể bị tiêu diệt ở nhiệt độ 55⁰C trong 2 giờ, 65⁰C trong 30 phút. Vi rút có thể được hồi phục từ những nốt sần trên da được giữ ở nhiệt độ -80⁰C trong 10 năm. LSDV nhạy cảm với môi trường pH kiềm hoặc axít; có thể tồn tại ở môi trường pH = 6,6 - 8,6 trong 5 ngày ở nhiệt độ 37⁰C. LSDV rất ổn định, tồn tại trong thời gian dài ngoài môi trường, đặc biệt là ở dạng vảy khô; tồn tại trong các nốt da hoại tử trên 33 ngày, trong các lớp vảy khô lên đến 35 ngày và ít nhất 18 ngày trong da phơi khô. Vi rút nhạy cảm với ánh sáng mặt trời và chất tẩy rửa có chứa dung môi lipid, nhưng trong điều kiện môi trường tối và ẩm ướt, ví dụ như chuồng trại bị ô nhiễm, virus có thể tồn tại trong nhiều tháng.

Hóa chất sử dụng để diệt vi rút VDNC bao gồm ether (20%), chloroform, formalin (1%), phenol (2% trong 15 phút), sodium hypochlorite (2 - 3%), hợp chất iodine (pha loãng 1:33), Virkon (2%), hợp chất amoni bậc bốn (0,5%) và một số chất tẩy.

1.2. Đặc điểm dịch tễ

Động vật mẫn cảm đối với LSDV gồm trâu, bò. LSDV không lây sang người và không gây bệnh trên người. Tỷ lệ trâu, bò mắc bệnh khoảng 10 - 20%; tỷ lệ chết khoảng 1 - 5%. Thời gian ủ bệnh trung bình khoảng 4 - 14 ngày.

Đường truyền lây chủ yếu qua côn trùng đốt như muỗi, ruồi, ve; bệnh cũng có thể lây truyền do vận chuyển trâu, bò mang mầm bệnh, sử dụng chung máng uống, khu vực cho ăn, sữa, tinh dịch và qua tiếp xúc trực tiếp.

Bệnh thường xảy ra theo mùa, chủ yếu vào những tháng có thời tiết ẩm, khi côn trùng hoạt động mạnh và phong phú nhất, gây thiệt hại về năng suất do sản lượng sữa giảm mạnh, giảm khả năng sinh sản, sảy thai, tổn thương da, giảm tăng trọng, gia súc có thể chết, gây tổn thất về kinh tế do hạn chế vận chuyển và thương mại.

1.3. Triệu chứng, bệnh tích

Trâu, bò mắc bệnh thường có những dấu hiệu như: sốt cao, có thể trên 41°C, bỏ ăn, suy nhược và gầy yếu, giảm khả năng tiết sữa rõ rệt ở gia súc đang cho con bú; viêm mũi, viêm kết mạc và tiết nhiều nước bọt; sưng hạch bạch huyết bề mặt (hạch trước vai, hạch sau đùi). Hình thành các nốt sần có đường kính từ 2 - 5 cm, đặc biệt là ở da đầu, cổ, chân, bầu vú, cơ quan sinh dục và đáy chậu trong vòng 48 giờ sau khi bắt đầu phản ứng sốt. Các nốt sần này có hình tròn, chắc và nhô cao trên da, mõm dưới da và đôi khi cả các cơ bên dưới. Các nốt sần lớn có thể bị hoại tử và cuối cùng là xơ hóa và tồn tại trong vài tháng; để lại các vết sẹo có thể tồn tại vĩnh viễn. Các mụn nước, vết hoại tử và vết loét có thể xuất hiện ở màng nhầy của miệng và đường tiêu hóa cũng như trong khí quản và phổi. Chân và các bộ phận vùng bụng khác của cơ thể, như bao da, ức, bìu và âm hộ, có thể bị tiết dịch, khiến con vật không muốn di chuyển.

Bò đực có thể bị vô sinh vĩnh viễn hoặc tạm thời, bò mang thai có thể sảy thai và động dục trong vài tháng. Một số động vật bị bệnh không biểu hiện triệu chứng nhưng mang virus trong máu và có thể truyền bệnh cho động vật khỏe thông qua côn trùng hút máu

1.4. Chẩn đoán bệnh

Chẩn đoán dựa vào các triệu chứng, bệnh tích xuất hiện trên bò bệnh như: biểu hiện như sốt và các nốt sần đặc trưng trên da trâu (nốt sần có đường kính từ 2 - 5 cm, đặc biệt là ở da đầu, cổ, chân, bầu vú, cơ quan sinh dục)

Chẩn đoán xác định ở phòng thí nghiệm: lấy mẫu bệnh phẩm (da tổn thương, vảy, dịch tiết, nước bọt, máu được chống đông ...), sử dụng kỹ thuật PCR để phát hiện kháng nguyên của LSDV.

1.5. Phòng bệnh

Không có thuốc đặc trị bệnh, có thể sử dụng kháng sinh chữa các triệu chứng thứ phát. Một số biện pháp phòng, chống bệnh chính bao gồm:

Chủ động theo dõi, giám sát để kịp thời phát hiện sớm các trường hợp trâu, bò mắc bệnh. Cách ly, tiêu hủy trâu, bò mắc bệnh.

Vệ sinh, tiêu độc khử trùng và tiêu diệt vật chủ trung gian truyền bệnh (ruồi, muỗi, côn trùng hút máu,...) tại khu vực chuồng nuôi

Sử dụng vaccin phòng bệnh (tiêm trên trâu, bò khỏe mạnh, không nhiễm bệnh).

2. Đối với Ủy ban nhân dân xã, phường

* Khi chưa có trâu, bò có biểu hiện của bệnh Viêm da nổi cục:

Đẩy mạnh công tác tuyên truyền giúp cho người chăn nuôi nhận biết được nguyên nhân, triệu chứng và cách phòng ngừa bệnh Viêm da nổi cục.

Hướng dẫn người chăn nuôi chủ động giám sát trâu, bò, kịp thời phát hiện các trường hợp trâu, bò có biểu hiện bị bệnh, nghi bị bệnh.

Thực hiện các biện pháp phòng, chống dịch bệnh theo quy định, bao gồm tiêm các loại vắc xin phòng bệnh cho đàn gia súc.

* Khi trâu, bò có biểu hiện của bệnh, có kết quả xét nghiệm dương tính với bệnh Viêm da nổi cục:

Cách ly toàn bộ trâu, bò chưa có biểu hiện của bệnh Viêm da nổi cục; nuôi nhốt trâu, bò tại các khu vực có trâu, bò mắc bệnh, nghi mắc bệnh.

Chăm sóc, điều trị, hộ lý, bò bệnh, bò có kết quả xét nghiệm dương tính với bệnh Viêm da nổi cục, hoặc trâu, bò trong cùng địa bàn xã, phường (đã có kết quả xét nghiệm dương tính) có biểu hiện lâm sàng của bệnh Viêm da nổi cục.

Tổng vệ sinh, phun thuốc sát trùng, thuốc diệt côn trùng, ruồi, muỗi, ve, mòng,... liên tục trong vòng 03 tuần tại các hộ chăn nuôi có trâu, bò có biểu hiện bị bệnh, nghi bị bệnh; đồng thời tổng vệ sinh, phun thuốc sát trùng toàn bộ các vùng có nguy cơ cao, xung quanh hộ chăn nuôi có trâu, bò bị bệnh.

Tùy vào tình hình thực tế xã, phường có dịch và lập chốt tạm thời để kiểm soát việc vận chuyển trâu, bò ra, vào các xã, phường có dịch; trường hợp cần thiết thành lập đội kiểm soát lưu động để kịp thời phát hiện, ngăn chặn và xử lý các trường hợp có tình vận chuyển trâu, bò ra, vào các xã, phường có dịch.

Rà soát, thống kê các hộ chăn nuôi trâu, bò trên địa bàn xã, phường đã phát hiện có bệnh Viêm da nổi cục; trong đó lưu ý, ghi rõ thông tin tình trạng gia súc khỏe mạnh, trâu, bò có biểu hiện bị bệnh, thời gian xuất hiện các triệu chứng của bệnh, tình trạng xuất bán, giết mổ, vận chuyển trâu, bò ra khỏi địa bàn xã, phường.

Kê khai số lượng trâu, bò, đề nghị người chăn nuôi trên địa bàn xã, phường có dịch cam kết không bán chạy, không giết mổ, không vứt xác gia súc chết, gia súc bệnh ra môi trường.

Thông tin, tuyên truyền, hướng dẫn người dân chủ động giám sát trâu, bò có biểu hiện bị bệnh, nghi bị bệnh, kịp thời phát hiện, báo cáo UBND xã, phường, Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp và triển khai các biện pháp phòng, chống dịch bệnh; hàng ngày tổng vệ sinh, phun thuốc sát trùng hoặc sử dụng vôi bột để sát trùng khu vực chăn nuôi, nuôi nhốt trâu, bò.

Thực hiện các biện pháp kỹ thuật trong phòng, chống bệnh Viêm da nổi cục theo hướng dẫn của Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp.

Đề nghị UBND xã, phường báo cáo tình hình dịch bệnh trước 14h hàng ngày về Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp theo địa chỉ: 55 Trần Hưng Đạo – thị xã

Ayun Pa; Email: trungtamdvnntxayunpa@gmail.com để phối hợp xử lý và tổng hợp báo cáo theo quy định.

3. Đôi với người chăn nuôi

Chủ động theo dõi, giám sát kịp thời phát hiện sớm các trường hợp trâu, bò nghi mắc bệnh. Cách ly, chăm sóc, điều trị theo đúng quy trình.

Thực hiện vệ sinh, tiêu độc khử trùng và tiêu diệt vật chủ trung gian truyền bệnh (ruồi, muỗi, côn trùng hút máu,...) tại khu vực chuồng nuôi.

Chủ động mua vắc xin VDNC để tiêm phòng nhằm tạo miễn dịch chủ động cho đàn trâu, bò (tiêm trên trâu bò khỏe mạnh, không nhiễm bệnh); mua hóa chất phun diệt côn trùng chích hút truyền bệnh.

Báo cáo, kê khai số lượng trâu, bò, thực hiện cam kết với UBND xã, phường không bán chạy, không giết mổ, không vứt xác gia súc chết, gia súc bệnh ra môi trường.

Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp kính gửi Ủy ban nhân dân xã, phường phối hợp tuyên truyền, hướng dẫn cho các hộ chăn nuôi chủ động thực hiện./

Nơi nhận:

- Như trên;
- UBND thị xã (b/c);
- Phòng Kinh tế thị xã (p/h);
- Lưu: VT, Hoa dv.

GIÁM ĐỐC

Trần Đức Vinh